

Postadres Postbus 24, 9410 AA Beilen
Telefoon (0593) 53 92 22
Internet www.middendrenthe.nl
E-mail gemeente@middendrenthe.nl

Aan de leden van de raad

Bezoekadres
Beilen Raadhuisplein 1
ma, di, vr 8.30 – 12.00
wo 8.30 – 16.00
do 8.30 – 20.00
Smilde Hoofdweg 24
ma, do 8.30 – 12.00
Westerbork B.G. van Weezelplein 10
di 8.30 – 12.00

Datum: 28 september 2016
Behandeld door: Mylotte Huisjes
Zaaknummer: 732804
Onderwerp: Resultaten haalbaarheidsonderzoek
Jan Kruis museum

Uw brief van:
Uw kenmerk:
Bijlagen:
Verzonden op:

Geachte heer/mevrouw,

Met deze brief informeren wij u over de resultaten van het haalbaarheidsonderzoek naar het Jan Kruis museum in het voormalige gemeentehuis in Westerbork. Daarnaast stellen we u in kennis van ons besluit naar aanleiding van de resultaten.

Aanleiding

Op initiatief van de werkgroep Jan Kruismuseum is het plan ontstaan om het Jan Kruismuseum te vestigen in het voormalige gemeentehuis te Westerbork (Burg. G. van Weezelplein 10). Om dit idee verder uit te werken en te toetsen of het realiseerbaar is, is begin 2015 de werkgroep Jan Kruismuseum uitgebreid en is een onderzoek gestart naar de financiële en organisatorische consequenties voor het mogelijk vestigen van het Jan Kruismuseum in het voormalige gemeentehuis van Westerbork. Hiervoor heeft u als raad in de raadsvergadering van 11 december 2014 €25.000,00 beschikbaar gesteld.

Onderzoeksvragen

Om te bepalen wat de (financiële en organisatorische) consequenties van het vestigen van het Jan Kruis museum in het voormalige gemeentehuis van Westerbork zijn, is een onderzoek gestart. De werkgroep Jan Kruis museum was opdrachtgever van het onderzoek en ook lag de verantwoordelijkheid bij hen. Wel heeft de werkgroep de volgende onderzoeksvragen van u meegekregen:

- *In hoeverre en op welke wijze is het Jan Kruis museum realiseerbaar in het voormalige gemeentehuis van Westerbork? (hoofdvraag)*
- *Wat zijn de kenmerken van het concept Jan Kruis museum en in hoeverre is dit concept een museaal levensvatbaar concept?*
- *Hoe kan het concept worden gefinancierd?*

*- In hoeverre is het businessmodel op korte en langere termijn financieel verantwoord?
In het onderzoek werd uitsluitend de locatie van het voormalige gemeentehuis Westerbork onderzocht.*

Resultaten

De afgelopen periode heeft de werkgroep gebruikt om meerdere aspecten voor de haalbaarheid van het realiseren en in stand houden van het Jan Kruis museum in Westerbork uitvoerig uit te (laten) zoeken. De werkwijze van de werkgroep staat uitvoerig beschreven in hun rapportage en heeft onder andere tot de volgende rapporten geleid:

- Museaal concept Jan Kruis museum
- Conditiemeting van het gebouw
- Investeringsbegroting + toelichting
- Quicksan haalbaarheid Jan Kruis museum

Het concept

Het Plan Jan Kruis museum Westerbork dient als basis voor de rest van het onderzoek. Hierin staat het concept Jan Kruis museum uitgewerkt, volledig ingepast in het pand in Westerbork. Aan de hand van dit plan is er een uitgebreid onderzoek geweest naar de staat van het gebouw en de kosten die gemaakt moeten worden om het gebouw aan alle wensen en eisen voor het museum te laten voldoen. Conclusies uit het bouwkundig rapport zijn onder andere dat het gebouw op zichzelf goed is onderhouden en in goede staat verkeerd. De installaties van het gebouw zijn echter verouderd en daarom adviseert het Bouwkundig Ontwerpbureau Muntinga een ingrijpende renovatie voor een duurzame oplossing.

Om de haalbaarheid van een Jan Kruis museum in Westerbork te onderzoeken, is het ook wenselijk om de positie in de markt te verkennen. Hiervoor is door ZKA Consultants een quickscan uitgevoerd. Uit deze quickscan heeft ZKA de volgende conclusies getrokken:

- De beoogde **locatie** is uitstekend. Deze is gelegen in een regio met veel verblijfsrecreatie en op microniveau is er sprake van veel traffic door verblijfs gasten die hier langs fietsen/wandelen, komen eten/drinken of boodschappen doen. Hierdoor is er van nature veel loop langs de locatie;
- Het **gebouw** is monumentaal; heeft een karakteristiek karakter en is goed zichtbaar/herkenbaar gelegen aan de Hoofdstraat. De capaciteit van het gebouw is ruim voldoende om de geraamde bezoekersaantallen te kunnen verwerken. De indeling van het gebouw moet nog wel aangepast worden aan de nieuwe museumfunctie;
- Vanuit de beschikbare collectie en de bekendheid van Jan Kruis/Jan, Jans en de kinderen kan in principe een **breed pallet aan doelgroepen** worden aangesproken van verblijfs gasten (1,25 miljoen), Libellelezers (bereik 1,8 miljoen) en Museumkaarthouders (1,2 miljoen). Ook het beoogde levendige en interactieve **concept** kan hieraan bijdragen. Nog nadere analyse is nodig naar de meest geschikte naam voor het museum;
- Vanuit de uitgevoerde benchmark en raming komt een **realistisch bezoekersaantal** van ruim 30.000 naar voren. Om deze aantallen duurzaam te halen moet het concept voldoende onderscheidend zijn en blijvend vernieuwen. Hierbij zal er rekening mee gehouden moeten worden dat de doelgroep verouderd en jongere doelgroepen minder vertrouwd zijn met de strips/het werk

van Jan Kruis en meer ingesteld zijn op bewegend beeld, 3D e.d. en minder op statische beelden/stripverhalen e.d.;

- De **exploitatie** levert volgens de eerste ramingen een klein positief saldo op van ruim € 20.000, uitgaande van een kleine vaste, betaalde staf (2,5 FTE) en veel (zeker zo'n 60-80) vrijwilligers. Dit biedt nauwelijks/geen ruimte voor de dekking van huur/kapitaallasten;
- Om het gebouw geschikt te maken om te dienen als museum is ruim € 1,4 miljoen nodig aan **investeringen**, ongeveer gelijk verdeeld naar kosten voor verbouwing en kosten voor de inrichting van de vaste expositie, horeca, winkel e.d. Deze bedragen zijn overigens exclusief de investeringskosten voor het TIP en het Papierknipkunstmuseum, die gebruik gaan maken van hetzelfde gebouw

Financiën

Aan de hand van het rapport van Muntinga (waar uit wordt gegaan van de meest uitgebreide verbouwing) heeft ZKA Consultants de volgende investeringskosten (bestaande uit de verbouwkosten, kosten voor de gebouw gebonden technische installaties en de museale inrichting) geraamd:

Totale investeringen **€ 1.422.000,00**

Bij het plan zoals het er nu ligt, heeft ZKA Consultants de volgende exploitatiekosten geraamd:

Totale exploitatiekosten **€ 241.445,00**

Om het museum goed draaiend en levensvatbaar te houden heeft het jaarlijks financiële ondersteuning nodig. De vraag hoe dit te financieren, heeft de werkgroep nog niet kunnen beantwoorden. Wel kwam gedurende het haalbaarheidsonderzoek naar voren dat er in Nederland geen grote musea zijn die financieel geheel onafhankelijk zijn.

De werkgroep wil graag extra tijd om de financieringsmogelijkheden (voor zowel de investering als de exploitatie) uit te zoeken, maar hierdoor loopt de gemeente momenteel jaarlijks € 12.000,00 huurinkomsten mis (blijkt uit de voorjaarsnota 2016).

Naast dat het heel lastig wordt om financiering te vinden voor de verbouwings- en inrichtingskosten voor het te realiseren museum wordt ook de exploitatie onmogelijk zonder financiële ondersteuning van buitenaf. Daar komt nog bij dat er op basis van de huidige gegevens geen financiële ruimte is voor wisselexposities/vernieuwing in de komende jaren. Dit laatste is echter wel nodig om het museum levensvatbaar te houden.

Besluit college

Uit de gegevens die nu bekend zijn, blijkt dat het museum niet financieel haalbaar is (zonder verdere fondsen of subsidies). Daarnaast is er op basis van de huidige gegevens geen financiële ruimte voor wisselexposities/vernieuwing in de komende jaren. Dit laatste is echter wel nodig om het museum levensvatbaar te houden.

Het haalbaarheidsonderzoek vormt al voor langere tijd een blokkade voor de (langdurige) verhuur van het pand. Op basis van bovenstaande gegevens heeft het college besloten om

